

Voeding en gezondheid

J.FERNANDES, M.B.KATAN EN W.HART

In dit nummer van het Tijdschrift begint een reeks van artikelen over het onderwerp 'Voeding en gezondheid'. De artikelen zijn geschreven op uitnodiging van de redactie en in overleg met twee gastredacteuren.

Er was een aantal redenen voor dit initiatief. Nederlandse medici en onderzoekers hebben een naam opgebouwd op het gebied van voedingsonderzoek, te beginnen met het baanbrekende werk van Eijkman en de zijnen aan vitaminen aan het einde van de 19e eeuw.¹ Sinds de jaren zestig van de 20e eeuw houdt in de voedingswetenschap een nieuwe stroming zich bezig met het nut van nutriënten ter voorkoming van ziekten met een lange latentie. De nieuwe kennis die in het onderzoek werd verkregen, toonde aan dat bepaalde voedselbestanddelen niet alleen noodzakelijk zijn voor de preventie of de genezing van deficiëntieziekten, maar ook dat ze gezondheidsbevorderende effecten kunnen hebben. Deze toegevoegde waarde kan vooral van belang zijn voor risicogroepen, zoals bejaarden, patiënten met hypertensie of obesitas, maar ook voor personen met bijzondere behoeften, zoals sporters of chronisch zieken.

Inmiddels is er ook een maatschappelijke discussie gaande over de voor- en nadelen van verrijkt of biotechnologisch geproduceerd voedsel. Bovendien overstelpt de industrie ons met voedingssupplementen, kruidenmengsels en 'functioneel voedsel'. Van veel van deze 'nutriceutica' is de werkzaamheid niet of onvoldoende bewezen. Verontrustend is ook de onevenwichtige voedingsamenstelling van bejaarden en van bepaalde allochtone bevolkingsgroepen.

In de serie artikelen zal een aantal nieuwe ontwikkelingen op het gebied van goede voeding bij gezondheid en ziekte besproken worden. Daarbij wordt het begrip 'voeding' breed opgevat. Ook de veiligheid en de potentiële gevaren van voedsel komen aan de orde, en niet

---

Dr.J.Fernandes, emeritus hoogleraar Kindergeneeskunde, Veldweg 87, 8051 NP Hattem.

Landbouwwuniversiteit, afd. Humane Voeding en Epidemiologie, Wageningen.

Prof.dr.M.B.Katan, voedingskundige.

Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde, Amsterdam.

Dr.W.Hart, uitvoerend hoofdredacteur.

Correspondentieadres: dr.J.Fernandes (jfernandes@hetnet.nl).

Zie ook de artikelen op bl. 2226 en 2229.

---

alleen wat betreft genetisch gemanipuleerd voedsel. Zo zal behalve aan de aanbevelingen van de Gezondheidsraad (over normen van de voeding) in een aantal bijdragen ook aandacht worden geschonken aan voedselinfecties en explosies van virale gastro-enteritiden. Daarnaast zullen de gevaren en eventuele voordelen van alcoholgebruik aan bod komen en de verschillende aspecten van voeding bij sportbeoefening, en zal gewezen worden op de speciale eisen waaraan de voeding van bejaarden en bewoners van verpleeg- en ziekenhuizen moet voldoen. Deze kennis heeft de arts nodig als eerste raadgever van de patiënt, vooral als er vragen zijn over de keus van optimale voeding en het vermijden van wanvoeding.

ABSTRACT

Nutrition and health. – In this issue the journal publishes the first of a series of articles on nutrition and health. Dutch investigators have contributed to food research since the work of Eijkman and co-workers on vitamins at the end of the nineteenth century. During the last forty years, food research has moved towards investigating the role of nutrients in the prevention of diseases with a long latency and in specific population groups, e.g. the elderly and people with hypertension or obesity. More recent research has focused on enriched food products and biotechnologically manufactured nutritional elements. The series will discuss subjects such as dietary reference intakes, dietary infections, dietary requirements of the elderly and patients in hospitals and rehabilitation institutions, and the beneficial and detrimental effects of alcohol consumption. This will enable the clinician to provide answers to patients' questions regarding their diet and to recommend a healthy diet.

LITERATUUR

- ¹ Binsbergen JJ van, Knecht-van Eekelen A de. Voedingsleer en ziekte in de medische geschiedenis van de afgelopen eeuw. *Ned Tijdschr Geneesk* 1999;143:2204-7.

Aanvaard op 19 augustus 2002